

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 18 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érkezővénnyben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Közállapotaink.

III.

A ki figyelemmel kíséri Kolozsvar közállapotait nem zárkozhatik el ama feltevés elől, hogy az ország második városában a közdolgok intézése vagy is a helyhatósági adminisztráció a legelémibb követelményeket is alig elégítik ki.

Öntudatos és tervszerű kifejlesztése ama tényezőknél, a melyektől haladásunk és felvirágzásunk függ — még mindig a jámbor óhajások sorában tartozik.

Nem tagadhatjuk ugyanis, hogy újabb időben létesültek intézmények, a melyek a város fejlődésének előmozdítására alkalmasok, ilyenek például a közbiztonság, a vashíd, a részleges vízvezeték, de ezeken kívül vajmi kevés nyomát látjuk annak, hogy a közhatal, vagy a polgárság képviselete valamely egyetemesebb és a közszükségletek minden ágazatát felölelő koncepciókban keresték volna, vagy keresnék köztevékenységünk céljait.

Állandó elhanyagolásban főképpen a köztisztaság, a közlekedés, a közegészségügye részesül.

Hiányzik egy mindent áttekintő, egy, a modern fejlődés törvényeit megértő, egy tervezni és alkotni tudó férfi, a ki megjelölni volna képes a megoldásra váró feladatokat, a ki meghatározna a létesítés helyes sorrendjét, s a ki megszerezni tudná ama segédessz-közöket, melyek a kifejlesztés munkájához megkívánatnak.

Elsősorban ott vannak utcáink és tereink, melyek a lehető legrosszabb állapotot mutatják. Ezeknek közelebb minden kritikán alól van. A mi ez érdekekben történik, az alig több a napról-napra való kielégítésénél a pillanatnyi szükségleteknek.

Sőt olyan szükséglet elől is állandóan elzárkózik a közhatal, a mely valójában elsőrendű, ilyen például a legforgalmasabb utvonalak és utcáinak kövezettel és járdával való el látása.

A Nagyutczán például nemcsak az összes idegenség fordul meg naponként igen sokszor, hanem a város közönségének legnagyobb része is, és ennek az utcának még ma sincs járdája, a szekerutját is csak többszöri költség kísérletezések után s csak épen a múlt évben állították helyre.

Vannak még a Belvárosban is utcák, a melyeken évtizedek óta semmi javítás nem történt.

Az utcák tisztántartása a Belvárosban az utóbbi időben némi lendületet vett ugyan, de a külvárosi részek utcái egyáltalán semmi gondozásban nem részesülnek, úgy hogy azok állandó fészkei a szemét és piszoknak, s megmontói természetesen a levegővek.

Az általános vízvezeték a csatornázás ügye még most is csak a vajadás stádiumában van és egyáltalán nem tudjuk megjósolni, hogy ilyen köznyos és lassu előremenés mellett mikor lesz valóságga ez a nevezets közintézmény a mi nemcsak köztisztasági, hanem egyik legjelentősebb közegészségi tényező.

Ezzel a kérdés függ össze a jelenlegi, teljesen primitív és az egészségre nézve felettébb ártalmas árnyékszék-rendszer megváltoztatása is, a mely érdekekben mindeddig semmi sem történt, s a mely állapotból csak akkor bontakozhatunk ki, ha az általános vízvezeték és csatornázás behozatik.

Mindezek és az ezekkel összefüggő közkérdések csak együtt és egymással kapcsolatban, egyöntetű és rendszeres terv mellett oldhatók meg.

Pénz kell hozzá a kétségtelen, ámde pénzt szerezni ma már igen könnyű, csak úgy kell aztán a terheket felosztani, hogy ne csak a jelen nemzedék hordja, hanem vehessen részt annak elviselésében a következő generáció is.

A ki ez érdekekben: vagy is a város egyetemes fejlődésének előkészítő munkájában részt vesz, az hálára érdemesíti magát, s kíváncsoknak tarthatja mindenki, hogy Kolozsvarnak ez a regenerátora ne válasson már sokáig magára.

Politikai hírek.

Miniszterek utazása. Wekerle Sándor miniszterelnök, a ki kedden Bécsben gr. Kálnoky külügyminiszterrel is értekezett, szerdán délután Dánosra érkezett. A miniszterelnök nem utazik Nagybanára, mivel a bányászok kongresszusát, a melyet személyesen akart megnyitni, a kolera-járvány következtében elhalasztották. — Lukács Béla kereskedelmi miniszter vasárnap Matuska Péter képviselővel Liptó-Szentmiklósa utazik a kiállítás megtekintésére. — Tisza Lajos miniszter szerdán Tátrafüredről Bosznia utazott.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893, szeptember 1.

Házasodjunk-e vagy sem?

Írta: MONTEGAZZA PÁL.

A legtöbb ember életének legalább is harmincz esztendejét át a legnagyobb szűkségnek azt érz, hogy szeressen. Ez annak vádát mi sem korlátozza, mint a senki által nem olvasott törvények gyenge féke és a csifrán kiöltözött, nyalka szineskedéssel telített társadalmi konvenció.

Hogyan elégítik ki tehát az emberek ezen leghatalmasabb emberi ösztönüket?

Vásárolnak szerelmet.

Rabló támadást intéznek.

Megházasodnak.

Első pillanatra úgy tetszik, hogy a szerelemnek ez a három módja egymástól tökéletesen elüt, sőt egymást tökéletesen kizárják, egymást lehetetlenné teszik. Pedig ha a szineskedés igazgatja a kormányrudot a hajónak, melyben az élet nagy tengeren úteveszünk, ez a hatalmas tényező furfangos ügyességgel úgy tudja sorát ejteni, hogy módunkban van a szerelemnek mind a három fajtáját élvezni.

S míg veszedelem nélkül a fenyegető sziklák között elevez, gyönyörködünk enged oly tengerben, hol kis és nagy szigetek tarkán vannak egymás közelében elsorva s így a legellentétesebb és változatosabb tájak egyéges, vidám és elragadó képpé alakulnak. Így a házasság esendes vizein járhat az em-

ber és mégis érintheti a vásárolható szerelem partjait annyira, hogy ott virágokatszik és gyönyörűket halásszon.

A rablótámadások zajgó tengerére bocsájtkozhatik az ember, de azért utba ejti a költői, ha és maradandó szerelem szigetét is. Így ugyanazon asztalnál hivatalosak bñn, házasságtörés és házi boldogság, kieszapág és örök eskü; anyalek és ördögök békeesen és tiszteltetudással ülnek egymás mellett minden szűgyen és lelkiismeret furdalás nélkül. Ime, tehát a művelődés korunkban az embernek három utat nyitott a szerelemre, hogy választási szabadságával élve, megelégedjek. De nem úgy van. A művelt ember természeténél fogva, telhetetlen, mert keblében dolgozik az új és a jobb utáni vágy. Szomjuhozza a tengert s ezért kedvtelve rombolja le a gátakat, melyek a szerelemnek e három utját elválasztják, hogy könnyen és baj nélkül kerülhessen az őket öszsekező ösvényekre. Házasság, vesár és házasságtörés kezét fog egymással, ha a nyilvánosság előtt úgy tetszik is, mintha gyűlölnék egymást.

Szerelmeskedés ez csupán, mely a látszat kedvéért való. A nyilvánosságtól elrejtve, a házak titokzatos rejtelmeiben együtt dobozdnak azért.

Egy török már most erre azt mondaná, hogy mindez úgy történik, mert megtörténnie kell. Az epikuri optimista ellenben így szól: Ha mindez megeshetik, mi is átgondoljuk magunkat a majd mosolygón derűs, majd zugva zajongó tengerre és rábizzuk hajónk kormányát a szent szineskedésre.

Én azonban nem vagyok sem török,

Elintézetlen politikai átirat. A miskolci Genie-Direktion, német nyelvű átiratot küldött Hevesmegye alispánjához, de az alispán az átiratot elintézetlenül visszaküldötte.

A közszegedi hadgyakorlatok. Kismartonból írják, hogy a közszegedi hadgyakorlatok jóformán ott kezdődnek s a városba és vidékre körülbelül hétezer ember jön, akik tíz napig fognak ott maradni. Szeptember hónap 3-án érkezik meg Frigyes főherceg, aki egész táborokarával a királyi fényű hies Esterházy-kastélyban fog lakni, melyet herceg Esterházy Pál erre a célra külön berendezett. A gyakorlatokra külön megjött József Ágost főherceg is, aki szintén a hercegi kastélyban, a második emeleten fog lakni. Schönfeld tábornagyot hír szerint a császári és királyi katonai alreáliskola pompás épületében szállásolják el. Az Esterházy-kastély előtt levő díszes teret a zárgondnokság a városi tanács indítványára hat nagy villanyos lámpával fogja megvilágítani, mely majd a szükséges villanyfolyamot a kaszinó telepéből kapja. A főhercegek szeptember 14-ég maradnak Kismartonban s a városban fogadásokra nagyban készülnek.

Nyilt levél

az „Egyetértés” tks szerkesztőségének.

Olvasván becses lapjának idei augusztus 27-iki 236. számában az „Oláh eszélyesség és magyar közönyösség” című cikket, engedje meg, hogy arra rövid megjegyzéseimet megtehessen.

A romániai ev. ref. missio tervezetét én készítettem volt 1866-ban és közöltem az akkori „Kolozsvari Közlöny”-ben, melyből átvette és a román kormány figyelmébe ajánlotta volt a brassói „Gazetta.” Tény, hogy Urechia irta volt a román belügyminiszterhez ezt a levelet Rosetti közköt. miniszter nevében. Rosetti interpellálta magát, Laczes moldovai képviselő által az országgyűlésen és aztán megígérte, hogy a dolgot megvizsgálhatja. Kaptam is Rosettitől azonnal felhívást, hogy tegyek jelentést az ügy állásáról, a mit én meg is tettem azonnal és személyesen adtam át jelentésemet. Rosetti miniszter ott előttem elolvasta jelentésemet és kijelentette, hogy meg van azzal teljesen elégedve, sőt a román hivatalos lapban a „Monitor”-ban is nyilatkozott. A romániai ev. ref. missió bizottság jegyzőkönyvét 1890-ben elküldöttem ftdő Szász Domokos ev. ref. püspök urnak, melyben az én jelentésem is szöszörint megvan magyar nyelven s a melyről a püspök ur igen elismerőleg nyilatkozott hozzám intézett válaszában. Az Urechia magyarok elleni gyűlölete nagyra futja fel akkor azt a tervezetet. Ma már meg van Romániában az ev. ref. esperesség s láthatja Urechia, hogy nem volt semmi forradalmi tendenciája, annak

az általam készített szervezetnek. Igaz, hogy betelt Urechia éhajása, mert én csakugyan hazajöttem, de eszmém nem jött haza, hanem megvalósították utódaim és a román eszélyesség is belátta, hogy én helyes uton jártam. A romániai ev. ref. esperesség nem vált legkisebb kárára is az országunk. Mint eddig szokatlan dolog, meglepte volt őket, de ma már teljesen hozzá vannak szokva.

Tény, hogy a romániai ref. esperesség eszméjének, valamint Brassóban a „Magyar intéző bizottság”-nak én adtam meg az arát, de mit bánom én ezt. Az emberek mulandók de ha eszméik győznek, ezekben az ő emlékeztük is élni fog.

Végül megjegyzem, hogy a missió bizottságban nem volt Isig nevű egyén, hanem volt bikfalvi Kovács Zsigmond, akkor pitesti kereskedő, a ki ma Bikfalván éli öreg napjait.

Tisztelettel

Koós Ferencz.
kir. tanácsos tanfelügyelő

Az E. K. E. Verespatakon.

Verespatak, aug. 29.

A tegnap leirt közgyűlés után a Kárpát-egyesület kirándulói Verespatakra mentek. Ez a legregibb bányaváros is kitett magáért vendégkeretet dolgában. Valóságos pazarlást csinált ételben és italban, csak-hogy a kirándulók meg ne éhezzenek és meg ne szomjazzanak.

Az indulás 10 órakor volt Abrudbánya piacáról, megszáporodván az abrudbányaiak közül a következőkkel: Boér Béla, Mózes Mihály, G. Képes Ferenc, Fersian Márton, Siólló Edén, Székely János, G. Képes László, Nagy Károly, Taus Tertl Károly, Molnár Károly, Mikó Dezső, Telegdy Márton, Nagy Kálmán, özv. Jancsó Márton, Kilyén Károly, özv. Schöder Katalin, Molnár Albert, Balosi Dénes, Tabakovics Árpád, Kádár János, Ivásku György, Gluckszel Bainholdné, Tabakovich Zoltán, Molnár Gézané, Zahradnich Józsefné, Blaha Gáborné, Lukács Mihály, továbbá Boér Taniha, Siólló Iduka és Etuska, G. Képes Ilona és Mariska, Róth Blanka, Molnár Etelka és Giza, Balosz Marianna, Ivásku Jeni, Tabakovich Piroksa, stb. A férfiak közül Abrudbánya egész intelligenciája, élén a lelkes polgármesterrel Boér Bélával és a derék főkapitánnyal G. Képes Ferenczel.

A kincstári Szentkereszt-bányánál diazkapu fogadtak, hol S n e f József plébános üdvözölte társaságunkat, melyre Csátó János elnökünk melegen és meghatva válaszolt.

Az udvarias bányatisztok a bányákban megmutattak mindent, a mi csak érdekes és két óra múlva fáradtan, sárosan értünk ismét napvilágot.

Imre h Károly főszolgabíró épen kapóra jött, hogy meghívjon villásreggelire. Egy kis hideg ételre számítottunk, azonban

mégsem raktak maguknak fészket. A megfontolatlan könnyelműek és a szélfúvások ellenben vakon rohannak bele fejfel a házasságba. Ha egy pillanatra bántja is őket a kételkedés csakhamar elhallgattatnak minden lelkiismeretfurdalást mondván:

— Hiszen, ha rosza fordul a dolog és a házasság után tűske tép s csalán csip meg, egy csapással ösvényt vágok magamnak félre, hol úgy veszek szerelmet, mint annyi más. Vagy pedig ott keresem, a hol sokan, barátom vagy szomszédom házában. Az erkölcs erre nézve ugyanis annyira könnyen nyújtható, a világ elnézése oly nagy, hogy a rablótámadással járó élvezetet bizást megszerezhetem magamnak a nélkül, hogy a büntető törvény bármilyen alkalmatlanságot okozna is. Lám még a más vétségekkel szemben oly szigorú Mohamed is azt mondja, mikor a szerelem bűneiről — a legulsósbakról is — emlékszik meg: „Az isten jó és könyörűletes!” S az emberek, ha nem írták is a koránt, a szerelem bűneire nézve mind azt tartják: „Az isten jó és könyörűletes!”

Én azonban meleg szőlőja vagyok a házasságnak és szívemből kívánom, hogy jó és okos emberek asszonyt szerezzenek a házhoz és ifjuságuk és okosságuk tökéjét átlpántálják az utódiakba. Igen, házassodjatok meg, de — okosan. Az élet ezen legfontosabb kérdésének megoldásánál lelketek és szívetek minden erejével járjatok el; szolítástok fel tanácsadásra mindazt, a mi bennetek nemes és jó és hallgassátok meg kipróbált barátaitokat. S ha ezt megtettétek kövessétek annak tanácsát, ki valósággal megtestesítője a

a bájos Imre h Károlyné lukulusi villásreggelit látalt előnkbe. Volt ott minden, a mit a száj és szem kívánni akart. Alig, hogy itt jól laktunk, szeretetreméltó elnökünk más szolgíttatott a bankettre, mely a város vendéglőjének nagytermében folyt le.

A szép terem hamar megtelt és ősi szokás szerint Imre h Károly a pohárköszöntőket ő Felsége élettelével kezdte meg, utána Raffay Zsig plébános Csátó János elnökünk, Tóth Kálmán a vendégeket, Csátó János a verespatakiakat, Varó Ferencz Verespatak hölgyeit, Lukács Antal Imre h Károlynét, Mózes Mihály Ebergényi Mózes, Csátó János a központ képviselőit stb. életette.

Az ebéd után, mely valósággal pazar volt, a híres Csátay megtekintésére mentünk.

Fél óra alatt szakadékos, köves uton oda érkeztünk. A bálmatl moraja zugott végig a kirándulókon, mikor ez a fenséges látvány szemünk elé tárult. A 100 m. magas és 40 m. átmérőjű treg hatalmas kőszikla falaival egyetlen egész Magyarországon.

—zső.

Gazdasági tudnivalók.

A világ buzatermése.

A világ buzaterméséről ismét újabb kimutatás lát napvilágot, mely a „L'Echo Agricole” francia lap legutóbbi számában jelent meg. Ez a kimutatás azért bír ránk nézve nagyobb érdekl, mert ha a magyar földművelési miniszteriumban szintén a világ buzaterméséről közelébb megjelent statisztikával összehasonlítjuk, lényeges eltérést a két kimutatás közt nem találunk.

A 35.5 millió hektoliter különbség, az mennyivel a francia kimutatás kevesebb becsüli a világ buzatermését, mint a magyar csak látszólagos, mert egyeztetlen onnan ered, hogy a magyar földművelési miniszterium fölvette Kaukázus termését is statisztikájába, a mely a francia kimutatásba nincs benne.

Közljük itt a világ buzatermését, az egyes országokban mutatkozó hiányt, vagy felesleget, a hogy azt a fentemlített lap hozza. — Franciaországban a buzatermés 95.50 millió hektoliterre becsülik, tavaly 109.20 millió hektoliter termett; a magyar kimutatásában a termés 100.5 millió hektoliterre becsülett. Hiány, melyet fedezni kell, 15 millió hektoliter.

Oroszországban a termés 96 millió hektoliter (Kaukázusban és Lengyelországban mintegy 32 millió hektoliter), felesleg európai és ázsiai Oroszországban 35 millió hektoliter.

Magyarországon a termés 45.60 millió hektoliter, a felesleg Eranciaország szerint 14, a magyar becsülés szerint 16 millió hektoliter. Ausztriában a termés 15 millió hektoliter, hiány 12.50 millió hektoliter; Olaszországban a termés 42 millió hektoliter, a hiány 8 millió; Németországban a termés 39 millió, Angliában a termés 20.5 millió, a hiány 64 millió, Romániában a termés 17 millió, a felesleg 9 millió, Bulgáriában a termés 11 millió, a felesleg 3.5 millió, eu-

józan észnek: Franklin Benjaminét. Egy lap papirost két felé osztva, írjátok fel az egyik részre mindazt a kiválókat, melylyel a szándékolt házasság rátkot nézve jár, a másikkra a bajokat és veszedelmeket, melyek rátkot várakozhatnak. Ezután a felosztás után el ne mulasszátok meghatározni minden szemben álló tényező értékét, hogy kereszttől húzzátok azokat, melyek egymást megsemmisítik, mint az algebraiban az a -|- 3 és az a - 3 s akkor tekintétek a végeredményt: mi nagyobb e jó-e vagy a rossz?

Elismerelem, hogy ily lelkiismeretes eljárás után is még mindig tévedhetek, de lelkiismeretemet mindenestre magyugtatátok, mert minden lehető megtetteket a boldogság kikiáltására. Ugy erős alkotás hajó is szenvedhet hajótörést, melyet jó dejtűvel bíró arravaló okos kapitány vezet. Egy ily hajó elpusztulását azonban száz olyané követi melyet dejtű nélkül oktan és ittas kapitány vezet. Már pedig mindenki, a ki vaktában házassodik meg, mielőtt a nehézkedés megoldásának minden részletét jól meg-hányta vetette volna, oly oktan és ittas kapitány.

A Diána története.

(Angol regény.)

A „Dóra” szerzőjéről.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

XXI.

(Folytatás.) (45)

— Kiszazony, én azt gondolom, hogy az utóbbi időben nem voltam egészen jó;

rópai Törökországban a termés 9.5 millió, a felesleg 1 millió, Belgiumban a termés 6 millió, a hiány 8.50 millió, Ruméliában a termés 4 millió, a felesleg 1.8 millió, Szerbiában a termés 3.50 millió, a felesleg 1.2 millió, Németalföldön a termés 2.80 millió, a hiány 3.60 millió, Görögországban a termés 2.30 millió, a hiány 1.40 millió. Portugáliában a termés 2.20 millió, a hiány 1.20 millió, Dániában a termés 1.50 millió, a hiány 0.70 millió, Svédországban a termés 1.20 millió, a hiány 0.50 millió, Svájcban a termés 0.90 millió, a hiány 3.90 millió, Norvégiaiban és más kisebb helyeken a termés 0.90 millió, a hiány 0.80 millió hektoliter. Európában a termés tehát 447.10 millió hektoliter, a hiány 133.90 millió hektoliter, ellenben a fedezet 63 millió hektoliter.

Amerikában (Dél és Észak) a termés 174 millió hektoliter, a hiány 5 millió, ellenben a felesleg 62.30 millió hektoliter. (Ez az összeg túlságosan nagy; az amerikai Egyesült Államokban legfeljebb 25 millió hektoliter a felesleg és a francia termésbecslési statisztika 51 millió hektoliterre teszi azt, de azért annak, hogy a termést is csak 148 millió hektoliterre becsüli). Ázsiában 118.66 millióra tehető a termés, ezzel szemben a hiány 6 millió, a felesleg 17 millió hektoliter. Afrikában a termés 14.30 millió hektoliter, a hiány 1.1 millió, a felesleg 3.20 millió hektoliter. Ausztráliában a termés 14.73 millió hektoliter, a felesleg pedig 4 millió hektoliter.

Garázda huszár.

Távirati tudósításunk kiegészítésül adjuk az alábbi részletes értesítést:

Arad, aug. 30.

Egy garázda közhuszárt tartóztattak le a rendőrök, és az időközben oda érkezett katonák ki akarták őt szabadítani a kezük közül. A rendőrök és katonák között véres összecsapás támadt erre — egy rendőrt meg se sebesítettek, egynek pedig a fegyverét teljesen összetörték a katonák.

A Korona-kávéházban mulatott Válik cs. és kir. közhuszár s ittas állapotban összeeszkálkozott a polgárokkal, sőt mikor elhagyta a kávéházat az utcán kivont karddal kezdett hűködni.

A rendőrök azonnal körülvették a garázda huszárt, de ez nem hallgatott a rendőrszóra, sőt kardjával még a rendőröket is megtámadta. A rendőrök rá rohantak a huszárra, de ez óriási erejével lehánta őket magáról s megfutamta a vár felé. A szarashidnál azonban utól érték őt a rendőrök s itt ismét megkezdődött a harc, mely alatt a huszár oly nagy lármát csapott, hogy a kávéházakból gyűléseket kezdtek az emberek a szarashidhoz.

Egy cs. és kir. huszártiszthelyettes is oda sietett s mikor megpillantotta a huszárt, azonnal értesítette a rendőröket, hogy bízzák csak rá a garázdálkodót, majd ő intézkedni fog, hogy a katonai őrzést letartóztassa. A rendőrök a tiszthelyettes neve után tudakozták s midőn ez nem volt hajlandó megmondani a nevét, a huszár átengedését megtagadták.

Enaként gyorsan növekedett a kíváncsi tömeg. Két cs. és kir. huszárkéntes, Tábor Márton és Kurzwil őrmesterek is oda érkeztek s pártját fogva a tiszthelyettesnek, követelték a huszár szabadonbocsátását, ígérve, hogy katonai őrzéssel fogják bekísérteni a várba. A rendőrök azonban nem engedték, elvették a kivont kardot a garázda huszártól, ki kétségbeesetten kiáltott, hogy inkább a Marosba ugrik, de nem hagyja magát bekísérteni a tozony alá.

Ekkor kitört a harc. A huszár kardjával kezdett védekezni s egyik őrmester is

olyan különös szívfogású volt, hogy a legcsakélyosabb dolog is megijesztte — éppen mint az előbb a kisasszony belépett. Itt teteszik maradt! Mert abban az esetben később jönnek be a porlósomat elvégezni.

De de azért, hogy Kezia uralkodott a hangján, az areza felett nem volt ugyan az a hatalma, s az arisztokrata idegesen vonaglott. A sápadtsága pedig valósággal kísérteties volt.

— En azt gondolom, hogy jobban tené ha a mai dologt valamelyik leánnyal beszélgetné, maga pedig lefeküdne és kinyugodná magát, — jegyezte meg az urné. Doktor Collins után kildök, hogy jöjjen át, talán tud magának valamit rendelni ami által az egészsége helyre áll.

— Kisasszony, remélem hogy nem fog ilyen csékélyeséget doktor után küldeni! — mondá Kezia. És csak olyan muló gúnyos fájdalom és magától elmúlik. Az utóbbi időben nagyon sokat áltem a házban azt hiszem az a bajom, hogy nem tettem elég mozgást.

Diána nagyon kíméletlen volt a cselédek iránt, és hajlandó volt magát hibáztatni a miért a Kezia rosszulléte kikérte a figyelmét. És ezen érzés befolyása alatt azt mondta:

— Ma velünk fog jönni Fernie Glenbe. Thompsonra, a kisebbik leányra van bízva az elemozsára való gondoskodás, maga segíthet neki azokat elrendezni. A szekeret jót fog magának tenni.

Kezia érthetetlen szavakat mormogott közönséges képpen — és távozott; de ez az intézkedés sehogys sem teteszt neki, amár nem hátródott annak kifejezését adni. A kamarában Viponttal találkozott és azelőtt kipanaszolta magát.

— Jobb szeretném, ha Beauchamp kisasszony a saját dolgát igazítaná, — kiáltá Beauchamp, a kezében levő ezüst gyertyatartóval.

kirántotta a kardját a rendőrök ellen. A rendőrök szuronyaikkal védekeztek, de hasztalan, mert a katonák erősen tartották magukat. Egyik rendőrnek a puskáját a kardcsapások teljesen összetörték egy másik rendőr bal cizmáján súlyos sebet kapott.

A verekezésnek a megérkező rendőri segítség vetett véget. A huszár felhasználta ezalatt az alkalmat és futni kezdett a vár felé, de utközben egy napos késztültségből letartóztatta őt és bekísérte a várba.

A rendőrök ekkor felszólították a tiszthelyetteset, hogy menjen velük a rendőrszékhez. A tiszthelyettes nem elszakadt. De mikor bementek a városba kapuján, az őket nagy néptömeggel kísért két önkéntes és őrmester szintén be akart menni utánuk. A kapu előtt álló őrt utjoktól állotta. Erre a huszár nekik fektetett az előttük betett ejtőnek, benyomták, azt az őrt félrelékték és az utból és bementek az ügyelet szobájába, hova a tiszthelyettes bevezeték a rendőrök. Követelték, hogy bocsássák ezt szabadon.

Az ügyelet Green hadnagy felvette az esetről a jegyzőkönyvet s elbeszélte a tiszthelyestest.

Az ügyet a rendőrség átteszi a hadtest parancsnoksághoz.

A huszár a Temesvárról Aradon átvonuló 3-ik ezredhez tartoztak s tegnap már el is mentek Aradról az ezredükkel.

Füldői levél.

Előpatak, aug. 29.

A füldőidény végére jutottunk. Napról-napra apad a füldővendégek létszáma, míg csak szorványosan jelentkeznek, jöllehet egyes társaságok átutazólag még ezután is felfogják keresni azon látogatott füldőhelyet, mely Szepieszentgyörgy és Füldvár között a turisták világának is megálló pontját szokta képezni.

A fák zöld levelei még hirdetik a nyarat, a déli nap heve még meglehet árszt szét, de a hűvös éjszakák jelzik az ős közeledését, s így nem csoda, ha a közönség a füldőről hazatér, s a nagy füldőtelep csaknem üresen marad, míg majd a jövő kikelet megint felélelki, s a nyár mozgalmassá teheti a füldői életet.

Az előpataki füldő saion az idén nagyon élénk volt. Hangversenyek, táncestélyek gyakoriak voltak, társas játékok több nemű szórakozást nyújtottak, s főleg az angol lapda-játék, tekepálya olykor előkelő társaságokat vonzottak fel a hegyhátra, mely gondozva áll a vendégek részére, s egy a közbirtokosság, valamint a füldőigazgatóság részéről kiváló fejlesztésben részesül.

A közlebbi napokban is egymást érték a füldői összejövetelek, mulatságok és estélyek. A füldő bál- és zongora terme volt a találkozó helye a mulatozó közönségnek, míg Móra Koroly jóhírű vendéglője volt a központja a vendégek találkozásának hol bel- és külföldi vendégek a legnagyobb megelégedéssel fogyasztották a konyha- és pincze isletes adagait, s a pontos kiszolgálás ellen sem lehetett panasz, jöllehet némelykor egyszerre és egy időben lepte meg a vendégek sereg ezen közeliismerében részvétel ékező helyiséget. Meg is érdemelte Móra Károly vendéglője a pártfogást mert a tulajdonos mindent elkövetett vendégeinek megelégedését kinyerni.

Elismeréssel említhetjük fel, hogy Lajos napját is felkivánta tartani ez a derék magyar vendéglős s egész helyiséget feldíszítette, nemzeti lobogóval ékítette s fényárba usztatta mit sem törődve azzal, hogy olyan vendégei is lehetnek, a kik nem rajonganak Kossuth Lajosért, a kinek névnapját megün-

tól erőlyesen téve le. — Tele van képszelvényekkel és szeszélyekkel és a miért egy eszeppet sápadtabb vagyok mint rendszeren, azt kívánja, hogy a piknikjére menjek — mintha bizony az a szekérrázás nekem jót tenne!

— Szent igaz, hogy maga rossz színben van — jegyezte meg Vipont ur komolyan, s figyelmesen nézett az asszonyra.

— Mi baja? — kérde.

— Semmi, csak a fejem fáj egy kissé. A mi ezt a pikniket illeti, azt kívánom, hogy bár Jerikoba lett volna a kisasszony, mielőtt azt indítványozta! Ugyan kedves mulatságom lesz ottan, a Thompson oldala mellett ülve!

Megjegyzendő, hogy Thompson és Kezia örökösen csivakodtak.

Vipontot annyira mulattatta ez a gondolat, mintán már többször volt alkalmuk tölük között az éles eszmecserét régig hallgatni, hogy hangos nevetésben tört ki.

— Ez nagyszerű! Maga és Thompson egymás mellett ülve, és olyan szelid arszót csinálva, mintha az írósvaj sem olvadna el a szájakban, míg titokban szeretnék egymásnak a szemét kikaparni.

— Szavamra mondom, fura mulatság! — Kezia — mondok én magának valamit — megkérdem a kisasszonytól, — hogy Thompson helyett nem vihetne-e el engemet. Mert tudja, én is beteg vagyok és azonfelül vendég, tehát az indítványomat bizonyosan elfogja fogadni.

Vipont távozott, de egy pár percz mulva visszatért a pipájáért, melyet az egyik polkoson felejtett. És különbe, hogy Kezia ismét a hírlapot olvasta és az areza el volt fehéredve.

— Vajon mi történhetett vele most hirtelenben? — mormogá Vipont elgondolkodva, a mint másodszor ment ki a kamarából.

napelni a magyar hazafi szent kötelességének tartotta.

Az utolsó hazafestély aug. 27-én volt. A magas arisztokrácia és közepeztársaság tekintélyesen volt képviselve. A füldői élet lendítésén évek óta báró Bánffy Farkas fáradozik a legjobbat, míg jelenben gróf Bethlen Bálint vette kezébe a társadalmi élet hegemoniáját ki a társaságtól aug. 28-án vett búcsút, egy kedélyes estély rendezése által, mely alkalommal Betegh Ferenc győztes nagybirtokos társa emelte fel a poharat a közkezdély gróf életésére, míg a társaság hangzatosat kívánságára Kerekes Sámuel marosvásárhelyi tanár is poharat emelt köztől becsüddel üdvözölte a nemes gróftól a ki szívesen közönte meg irányában nyilvánított figyelmét és üdvözlét, ígérvén, hogy jövőre is igyekezni fog az előpataki szepnapokat megteremteni. Segélje az Isten szép tervének megvalósításában!

A füldő zenét Csikai György kolosvári ismert népzeneke szolgáltatta. Gazdag műsor, szabatos előadás, s kifoghatatlan játékodv jelmezte a zenekart, mely által ki is érdemelte a közönség pártolását és megelégedését. A füldő bizottság szeptember 3-án naponta el — augusztus 13-áról — rendes közgyűlést melyen az igazgatóság jelentése a jövő évi költségvetés megállapítása és indítványok képezik a kibocsátott tárgysorozatot.

A vendégek létszámáról a saion végén kildök kimutatást.

Peregrinus.

A „Replika“ pöre.

Kolozsvár, szept. 1.

Ha az oláhnak annyi esze és tehetsége volna, mint a milyen erősen nemzetiségi önérték van kifejlődve: hihetetlen elfoglaltság Beszarábiát sokkal hamarabb, mint Dákromániát. Mert akkor azt is tudnák, hogy Beszarábiához törvényes just formálhatnak, de Dákrománia csak álom-kép, a mely ábrándozók agyában született. A románok nemzetiségi kért valósággal rajonganak a köztük a legműveltebb is, a szó szoros értelmében, fanatikus. Mert hiába bizonyított be nekik, hogy nem elnyomottak, hogy egyenlő jogokban részesesülnek, hogy vállalkunk nemzeti-ségük, nyelvük tiszteletben tartatik: ők azt nem ismerik el, a józan argumentumok előtt szemet hunynak, az igazságot cselzatosan elferdítik és adják az elnyomott szerencsétlen nemzetiséget és ordítanak Európához segítségért.

Az a büske nemzeti önérték, az a szívós ragaszkodás a „római“ tradícióhoz, az a küzdés és martíromkodás, megkínáztatás méltó is volna, ha arra az oláhoknak valóban okuk volna. De nagyon nevétséges akkor, mikor csak képzelt sérelmeket mutogatnak; mikor elnyomtatásuk hazugság és követelésük jogtalanág.

Különbben a nemzeti önfeláldozásnak is igen operette szaga van. Szidják, rágalmazák a magyar államot, lázítanak annak integritása ellen, s mikor aztán a kir. ügyész azt kérdezi, hogy ki volt hát az a nagy férfi, ki az „elnyomott“ oláhokért kész életét és vért feláldozni? No hát akkor előállítanak egy strohmannt, a ki azt se tudja, hogy miért született erre a világra.

Hanem azért az oláhok rendkívül büszkék. A Liga virág jelvényével bokrártázzák fel magukat dr. Isacutól és Podobától elkezdve Vaszi Tódorig és úgy tüntetnek kü-

sőleg is a magyarok ellen. Igaz, hogy a kir. ügyész vádbeszéde után már kevésbé voltak büszkék, hanem azért uton-utfélen hirdetik, hogy a mikor a magyarok egy oláht elítélnak: 100 lez helyébe, a ki őket tovább szidja és tovább rágalmazza.

Különbben a nemzeti büszkeség akkor is nagyot csappant, mikor Petrovics ur arra vállalkozott, hogy az ügyész vádjait össze-rombolja. Egy hatalmas vádbeszéd után egy szármalmas vergődés. A beszédétől azt, hogy az oláh nemzetiség jogos kivánságát, vagy sérelmeit, vagy követeléseit tárja fel, senki sem várta, mert e téren ők egészen hamis alapon állanak — de azt még is elvárhatta volna a hallgatóság azon része, a melyik fel volt virágozva, hogy legyen benne lelkesedés, tűz és tüntesse fel az oláhok egyik szívi-vőjének szónoki jelességeit; hogy az a mit mond, legalább úgy legyen elmondva, hogy látkessen benne az oláh ábrándok egész világa.

Megvárhatta volna és talán meg is várta, hanem abban alaposan csalódott. De nem csalódott alaposabban mint Mudrony Pál ügyvéd urban, a ki azzal az erős elhatározással jött ide Turóc-Szentmártonból, hogy megvédje a szegény elnyomott oláh néciőt. Mudrony Pál, a ki igen kedélyes öreg ur és pompás urambátyám alak, szintén győnge megváltónak bizonyult. De az is lehetséges, hogy nem annyira az ő hibája, mint hibája az ügynek, a melynek védelmére vállalkozott. Mert az igazságot védeni mindig könnyű, de az igaztalan ügy védelmébe, lektüzdhetlen nehézségekbe tülkőzik még a prokátor is.

De ha úgy tekintjük Mudronyt, mint szónokot: akkor már őszintén csodálkozunk tájékozatlanságán és azon a téves felfogásán, hogy mint politikai védő azt hiszi, hogy a kolozvári esküdtszék előtt, elő lehet állani olyan prókatori fogásokkal és piczi kaliberű beszédekével — a milyennel (nem vonjuk kétségbe) a t.-szent-mártoni járásbíró előtt — talán nagyobb hatást érhetett volna el. Itt azonban a jó izt derültségnél egyebet nem keltett. Sőt késséggel ismerjük el, hogy nem csak a közönséget, de önmagát is felerdítette egynehányszor.

A vádlottak közül Popovici Aurelián kísérlette meg saját védelmét oláh nyelven. Okunk van feltenni, hogy P. urnak nem az volt a szándéka, hogy igazsága felől meggyőzzön valakit, hanem hogy oláhosságával tüntessen. No hát nem is győzött meg senkit, de nem is ingerelt senkit. Ugy történt a mint kívánta. Az esküdtszék előtt beszélt oláhl s aztán pontum. Ebből is meggyőződünk, mint annyi más jelenségből, hogy az oláhoknak nincs argumentumok, a melyekkel védeni lehetne azt a sok törvénytelenséget, igaztást, félszékletést, a melyet minduntalan elkövetnek. Nem tudják indokolni azokat a törekvéseket, a melyeknek tanui vagyunk.

„Szabadságos“-dit játszanak a nélkül, hogy tisztába lennének a végcélall.

Az esküdtszék tárgyalás végén pedig komédiába elegyedtek. Az elítélt Popovicit szétválaszták és az ezt követő csendben Popovici jelenlét neje, egy szép asszonyka így kiáltott fel:

— Ugy segít az isten, a mint itéltetek!

leczkét a gyeplők kezelésében! Magának hozzá kell szokni a lovakhoz mielőtt a réka vadászát megkezdődne, mert akkor már hűtás lóva lesz, és koronként el kell jönni velem a vadászatra.

Nellinek a hátulról állással kellett megelégedni, ami pedig a Nelli kisasszony elveivel ellenkezik, azonban az alkalommal zugalódás nélkül foglalta azt el.

Gyönyörű szeptemberi reggel volt, az ég sötétkék volt, a lég kellemesen enyhe, s a távoli Malvern hegyek felett ezüst fátölkék gyenge köd lebegett. Imitt amott az ős, bronz, arany és biborszínre festette a leveleket, az eleven szövényeken piros briony füzetek csüngtek. A gyümölcsösökben a mohákkal bevont vén fák ágai között piros almák kandikáltak ki; az aratók munkában voltak a földeken; néhol a kalászek hosszú vonalokban fektedtek a földön és imitt amott már kékébe voltak kötte.

Toni, két tellivér lovat hajtva az országúton a fehér por fellegében, a szép Diánával az oldala mellett, boldog és irigylésre méltó embernek érezte magát. Határtalan önbizalmában nem törődött sem a multtal sem a jövővel, s a törékeny követekemények esuf vizáiról nem tudott semmit.

Sem ő, sem Diána nem sejtették, hogy ez a nap mily nevezetős lesz mind a kettőjük történetében valamint nem sejtette azt az a barna kabátban levő komor férfi, aki puszkájával a vállán, kutyáival a sarkánál a karorépás földön keresztül menve a sötény fellett áttekintte a wagonettet meglátta.

Egy pillanatra megállott, aztán tovább ment; de oly kevés érdeklődést mutatott a sportja iránt, hogy észre sem vette midőn az egyik kutyája a farkát kinyujva hirtelen megállott, míg a másik lassan csuszva ment hozzája, Egy percz mulva a lábai előtt felrebentek a madarak; de Heathcote még ekkor sem lőtt rájuk. Pedig ő szenvedélyes

Némelyek szerint azt mondta volna:

— Az isten velünk van!

Ime ennyi volt az egész nemzetiségi tárgyalás megnyilatkozása, a mit 'ez az asszony reprezentáltl egyedül.

Azonban alapos okunk van hinni, hogy ezt nem az oláh nemzeti eszmékért lelkesültl honleány, hanem a férjéért aggodalmaskodó feleség mondotta.

(S. S.)

Felhívás előfizetésre.

Szeptember 1-jeől új előfizetést nyitotunk lapunkra.

Ujjonan belépő előfizetőinknek szeptember 1-ig ingyen küldjük meg a lapot.

Előfizethetni lehet bármely naptól kezdve.

Előfizetési feltételeink:

Negyed évre 4 frt.

Egy hóra 1 frt 50 kr.

A kik netalán előfizetési díjakkal hátrálkban vannak, kegyeskedjenek azt mihamarabb megküldeni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, szeptember 1.

— **A telefon.** A kolozvári telefon hálózat örvendetesen növekszik. Már eddig 153-ra meg a bekapcsolt állomások száma. Minden állomással az előfizetők tért foglalnak arra nézve, hogy otthonjukból, kényelmesen érintkezzenek élő szóval a város különböző pontján lakó ismerőseikkel és látás-futás nélkül igazíthatják el ügyeiket. Az előfizetők figyelmét felhívjuk arra, hogy ha valami közönséget érdeklő esemény körükben, vagy környekükön felmerül, vagy ha valami nevezetes üdönységnek a tudomására jutnak, ne mulasszák a 9-es számú állomást, lapunk szerkesztőségét hívni. Lapunkhoz telefon utján minden állomás fordulhat, e. 9 órától 12 óráig délután pedig 1 órától 3 óráig. Ez időben nem csak híreket hanem a kiadói hívatalt illető rendelkezéseket, (lap megrendelést, hirdetések feladását, vagy megújítását) is el lehet igazítani. Telefon állomásainknak, a közönséget érdeklő dolgokban lapunk igénybevétele nagyon kényelmes.

— **A nők segítése.** A járvány alkalmából szükségessé vált segélyező bizottság a következő adományokat kapta: ösvogy báró Bánffy Albertné ivén a Nőgyűléstől 200 frt. Báró Bornemisza Jánostól 50 frt. Báró Weselényi Miklóstól 50 kr. Gróf Teleki László Gylától 50 frt, Báró Bánffy Albertné 25 frt, Zeyk Dánieltől 10 frt, Inezsedy Sámuelnél 1 frt. Összesen már negyedszázhat forintot a miért is a segélyező bizottság forró köszönetet mond. Továbbá felhívja a közönséget arra, hogy pénz adományait Gróf Esterházy Jánosnéknak, a terményeket a népkonyhára gróf Bethlen Carolinának legyen kegyes kldteni. A ki pedig személyesen működő tag kíván lenni jelentkezze k kőfalori szappan-utca 5 szám alatt.

— **Kolera fésszek** Kolozsvár két-vizközé. Itt ütött ki legelőször, itt dúl legnagyobb mértékben a járvány. Oka ennek az,

vadász volt; De Diánát Toni mellett látva elég volt arra, hogy minden kedvt elvegye a foglászattól.

XXII.

Fernie Glen két pompásan befásított domb között egy mélyedésben fektett egy folyó futott régig a völgyön, nagy kövelelett hőmpöllyögve, és aztán egy meredő sziklának az oldalait mosva, melyet a különböző mohák, borostyánok az ő kerek fényű leveleivel, és a halvány violák miridjai ol széppé tettek. Néhol a folyó partján levő fák a tova íramló vizek felibe hajtották az ágaival összefonódva olyan sötét zöld ivertéke képeztek, melyben a jégmadár szárnyai néh megakadtak. Még távolabb harmincz vagy negyven lábnyi magosságról vízesés volt — s a hosszú, síma, ezüst zöld vízugár csak akkor tört tejszínt habbá midőn egészen leért.

Kezia és Vipont a fák között levő lyuk nyílt tőre terítették fel a villásreggeli, m Nelli a fehér abroszt piros pattyegetett s der indákkal díszítette fel Toni a pezst után nézett, Diána egyedül indult el sőt de a Nelli és hangja hamar visszabírt, a datva vele, hogy a villás reggeli készen van.

— Ez így nem igaz piknik — jegyezte meg Diána a mint a kocsipárnák és szőnygekből készített üléselt elfoglalta. Magunka kellett volna az ételeket kirakni és annyi zonyos, hogy a felszolgálást saját maguknak kellene végezni.

Mondatának a második része nem v olyan nyílt mint a milyennek látszott. Té hogy Diánának ellenére volt Turner Keszembe állva látni magával s a Kezia személt folytonosan magán érezni am eszik.

(Polyt. kőv.)

hogy az éjjeli szekerek tartalmát a városrészen öntik a szamosba, a vashid mellett, mely által megfertőztetik a levegőt, vizet. E tárgyak sok panasz merült már fel. A hatóság bizottságot küldött ki. A vélemény oda irányult, hogy a szekerek hordóinak tartalmát a Bzent-György hegyén túl legyen szabad csak kiönteni. Intézkedés azonban nem történt. E városrész közegészségügye érdekében rögtön intézkedést kérünk a kormánybiztos úrtól.

— **Kolera.** Tegnap Kolozsvárt 11-et temettek el savós béllobban. Nyolcz halálozást hivatalos helyről véltünk közölni, a fekete táblára kilenczet tettek ki, a temetőbe pedig tizenegyet helyeztek el. A mai nap a hivatalos értesítések még nem közölték. Mint mondják a változott idő némileg kedvező volt a járvány csökkenésére. A mai napon eddigi tudomás szerint csak négy halál eset merült fel.

— **Csak 11 óráig tánczolhatunk.** A hatóság a járványra való tekintettel elrendelte, hogy a Kolozsvárt rendezendő mindenemű táncmulatságnak esti 11 órakor vége kell, hogy legyen. Hölgyek és urak, kipihenhetitek legalább magatokat a mulatság kéjei és fáradsámai után.

— **Botrányos állapotok.** Felzólaltunk még egyszer ama erkölcsi és közegészségügyi szempontból egyrészt botrányos állapotok miatt, melyek a lovagutca pár házának kétes existenciájú lakói által a környék lakosságát állandóan botrányoztatják és a mellett fertőző immenens veszélyét rejtik magukban. Ez ügyben az illető városrész lakói kérvénnyel is járultak a városi tanáshoz, de kérvényüknek ez idéig pozitív eredménye nem lett. A kérdéses házak ma is lakó helyei azoknak a bizonyos kétes erkölcsi és existenciájú személyeknek és állandó tanúi a prostitúciónak, az erkölcsi és testi ragályoknak. Ha egyébként, a most uralkodó járvány köteleességévé tenni a hatóságnak, hogy ez állapotnak kellő erővel, minden veszélyre való tekintet nélkül és mihamarabb véget vessen.

— **A kolozsvári egyetem.** Októberig történt bezárásáról, hivatalos értesítés az egyetemi rektori hivatal által kiadva nem lett. E miatt a vidéken lakó egyetem hallgatók közül néhányan már berrukoltak, nem tudva azt, hogy októberig lehet „nyaralni”. A hirdetés a megnyitás októberig történő elhalasztásáról ezenemű közözteszük.

— **Üres tanszék egyetemünkön.** A dr. Szinnyei József eltávazása következtében a kolozsvári egyetemen megüresedett a magyar nyelvi tanszék. Ezt nem sokára be kell tölteni. A mint Budapestről értesítenek e tanszék betöltése nem fog sok fejtörést okozni, mert a kultuszminisztérium könnyen választhat azok közt a kitűnő uralkodó nyelvészek közt, kik Szinnyeiével már Budenz helyére is teljes önértéket pályáztak. Ezek Halász Ignác, Bálint Gábor és Munkácsi Bernát voltak, kik közül legtöbb kiáltása kétségkívül Halász Ignácnak van. A kitűnő fiatal szaktudós annak idején a budapesti Egyetem bölcsészeti kara és egyetemi tanácsa közvetlenül Szinnyei után, a második helyen jelölt. Most tehát az első helyen való fölterjesztésre nem lesz ellenfele, ha csak az erdélyiek Bálint Gáborral, a ki székei, helyi érdekű kérdést nem támasztanak.

— **Az iskolakönyvek és a kolera.** A mostani iskolák kezdetén a kolerajárványra való tekintetből az iskola orvosok órá inik a szülőköt és a tanuló ifjúságot az ódon iskolakönyvek vásárlásától. Az óska könyvek, melyekre egy egész év, sőt több év szennye ragad, nemcsak a kolera terjesztik, hanem más ragadós betegséget is. A szegény szülők pedig éppen elhalálozott gyermekeik könyveit adják el, s ez is egyik oka, hogy járványos betegségek oly gyakoriak különösen a szegényebb néposztály gyermekei által látogatott tanintézetekben.

— **Az iparos ifjak egyletéből.** Az iparos ifjak és ipari alkalmazottak betegsegélyező pénztára igazgatósága a pénztár kezelésére a következőket nevezte ki: titkárnak Várdi Albertet; pénztárnoknak Tömösvari Zsigmondot; ellenőrné Hevesy Józsefet orvosnak pedig dr. Salamon Józsefet. A betegsegélyező pénztár most már véglegesen megalkottatván, a mai napon hivatalos működését is megkezdte. — Tisztelettel felhívom ennél fogva a tisztelt munkaadó urakat, hogy alkalmozottaikat a nagyméltósági kereskedelmi miniszter új által megfoglalt alapszabály 8. §-a értelmében 3-nap alatt a pénztár helyiségében (Trencsintér, Márfy-ház a hivatalos órák alatt) naponta d. u. 4—5-ig és vasárnap d. e. 10—11-ig beiratkozni sziveskedjenek annyival is inkább, mert a bejelentések elmulasztása a főnökökre nézve az 1891. évi XIV. t. c. 26. §-ában körtlirt joghátrányokat vonja maga után. Az eddig beiratkozott tagok tagsági könyveiket a jelzett helyen a hivatalos órák alatt bármikor érvényesíthetik. A pénztár illető bármilyen felvilágosítással a pénztár kezelői készséggel szolgálnak. Kolozsvárt, 1893. szept. hó 1-én. Az igazgatóság megbízásából Várdi Albert, a bet. seg. pénztár titkára.

— **Időjárás.** A meteorológia mai sürgönyjelentése szerint tegnap az egész országban boros, de száraz idő volt. A levegő mindent hirtelen lehűlt. Kolozsváron ma reg-

gelre az eső beköszöntött és a délelőtt is a délután is hűdögölt. A hűvös idő, mely jelenleg egész közép Európát urálja, a jelentés szerint enyhülni fog és az esőre kilátás nyílik a következő napokon is.

— **Az orsz. honvédegylésre** vasárnap este a a hétfőn reggeli vonatokkal indulnak az erdélyi részekből az 1848—49-es honvédek. Közös megállapodás szerint hétfőn délután felkeresik a Károly-körutón a szabadságharcos ereikye gyűjtemény tárárt ott Kreith Béla gr. tulajdonostól értesítést nyerne a hétfőn esti értekezlet helyére nézve.

— **Újabb telefon állomások.** A 111. 130. sz. két állomás megnyílt. 148. sz. Herczeg Albert Nagymalom utca 4. a. 149. sz. Haraszty Jenő lakása Hosszu-utca 7. 150. sz. Kató József fényképező Sétátér-utca 16. 151. sz. Mihály László városi és tüdőorvos óvartér 6. 152. sz. Szabó Antal fodrásza Hidutca 29. 153. sz. Kohn Zsigmond Nagymalom-utca 9.

— **Idégen koldusok.** A város beültotta nygán a koldulást, ennek dacára azonban főleg a külvárosrészekben minden nap járnak kéregető koldusok, kiket a közönség nem üldözhet el a kiknek egy része úgy látszik vidékről jö be. Panaszodik e miatt minden város rész. Jó volna, ha legalább idegen munka nélküli koldusok és tekerők a városba jövetelét s itt tartózkodását akadályozná meg a város.

— **Országos vásár elhalasztása.** Albach Géza polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: Tekintettel arra, hogy mindaddig, míg az országészerte előforduló gyanus megbetegedéseknek a különbözően a Kolozsvárt fölépített savós bélihártya-lobnak teljes megszűnté meg nem állapítható, a f. é. szeptember hó 1-ől elhalasztott országos vásár napjainak határozott napokra való át-helyezése nem lehetséges: az e tárgyban f. hó 22-éről 15462 — 893. tan. sz. a. kiadott hirdetmény (mellyel ezen vásár f. é. október hó 3—6 napjaira halasztatott) ezen-nel visszavonatik.

— **A marosvásárhelyi cukorgyár** nem sokára fel fog épülni. A cukorgyárt az állam hathatósan támogatja. Az építéshez szükséges és rendelkezésre álló nyers anyagokat sajátjából adja a kormány Bethlen András földmívelési miniszter után.

— **Értesítés.** A kolozsvári m. kir. Ferencz József tudományegyetemen az 1893—94-dik tanévre a beiratkozások f. évi szeptember hó 1-éről további intézkedésig elhalasztatnak. A beiratkozások határideje annak idején az egyetemi rektor által közzé fog tétetni. Kolozsvárt, 1893. aug. 31. A m. kir. Ferencz József tud. egyetem rektori hivatala.

— **A Bokross-Montbach-pör epizódja.** Emeltettük annak idején, hogy a budapesti törvényszék becsukatta K a r á c s o n y Gyula volt benczhidai segédjegyzőt. A letartóztatás Montbach Sándorné jogi képviselőjének, Györfy Gyula dr. ügyvédnek följelentésére történt, akinél Karácsony megjelent és elmondotta, hogy a Kolozsvárt folyó pörben Bokross Elek képviselőházi alelnök javára hamis tanuvallomást tett. Hozzátette azt is, hogy e szolgáltatást kért, általa már értékesített váltót kapott Bokross-tól. Györfy dr. utánna járt a dolognak és miután megtudta, hogy hol vannak a váltók, azokat magához váltotta. Első tekintetre a váltókat hamisaknak találta, a miért aztán az esetet a bíróság tudomására hozta. — Karácsony a letartóztatás ellen fellebbezett a kir. táblához, mely azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.

— **A kolozsvári honvéd-egylet választmánya** aug. 22-diki gyűlésén elhatározta, hogy szept. 2-án, szombaton délután 5 órakor az iparosok főtéri palotájának nagyertermében gyűlést tart. A gyűlés tárgya a szept. 4-én tartandó értekezlethez felrúnduló részére megbízó levelek kiállítás. Időközben indíványt is jelentettek be, melyben tárgyalni kéri, Miká Zsigmond közp. főjegyzőnek egy Kolozsvárra küldött s a kolozsvári honvéd-egylet szellemét gyanúsító levelét. A gyűlésre az egylet összes tagjait meghívja a választmánya.

— **Értesítés.** A bánffy-hunyadi m. kir. állami polgári fin., felső leány- és elemi iskolákban az 1893—94 tanévi beiratások, felvételi és javító vizsgálatok f. é. szeptember hó 14-től 16-ig tartatnak; a rendes tanítás szeptember hó 18-án veszi kezdetét. Bánffy-Hunyadon, 1893. aug. hó 30-án. Az igazgatóság.

— **Vasutasok mulatsága.** Kedélyesnek ígökezik az a táncvigalom, a mely vasárnap lesz Kolozsvárt a lövészház helyiségében a vasuti olvasó és dalkör javára. A mulatságra sokan készülnnek nemcsak a vasutak részéről, hanem Kolozsvár polgársága köréből is.

— **Felfüggesztett kir. tanfelügyelő.** Tordáról írják: Ezelőtt alig egy fél-évvél, Tolnavármegyéből Torda-Aranyos vármegyébe hivatalból áthelyeztetett kir. tanfelügyelő Varsady Lajost a közoktatási miniszter állásától felfüggesztette, és a fegyelmi vizsgálat bevezetését elrendelte. Varsady Lajos kir. tanfelügyelő tapintatlan eljárásairól a lapokban már többször említés történt. Legújában, melléje szolgálat tételre berendelt állami iskolai tanító Teleki Jánost panaszolt a bé a miniszternél, s egyuttal Teleki áthe-

lyezését kérelmezte. Teleki megtudta a tanfelügyelő által ellene tett feladást — Varsady kir. tanfelügyelő ellen a miniszter előtt szintén panaszt tett, melyben feltárta az itteni tanügyi állapotokat, és maga kérelmezte ellene a fegyelmi vizsgálat elrendelését. A védelemből való lett a melyben Teleki előadja, hogy a kir. tanfelügyelő a tanfelügyelői ügyeket vele végeztette, iskolákat nem látogatott és hogy saját hibáit palástolja, a miniszterhez valótlán jelentéseket tett. Teleki ezen vádjára aztán a miniszter mindkettőjüket állásuktól felfüggesztette.

— **A szőlősgazdák figyelmébe.** A kolozsvári pénzügyigazgatóság a szőlősgazdákknak a boritaladó fizetése tekintetében az 1892. évi XV. t. c. 3. §-a által adott kedvezmény igénybevétele tárgyában a következő értesítést adta ki: I. Az 1892. évi XV. t. c. 3. §-a szerint nyílt közsegekben azok a szőlősgazdák, a kik szeszes italok kímérésével vagy kis mértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, boritaladó fejében a saját természet boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után az 1893. évi január hó 1-ől fogva nem a bor és ártitaladó árszabás szerinti teljes boritaladót, hanem csak az eddigi borfogyasztási adónak megfelelő részt, tehát: tehát 20,000 lakosnál népesebb közsegekben bor után hektoliterenként 3 frt 35 krt, bormast és szőlőcetre után hektoliterenként 2 frt 52 krt; 10,000—20,000 lakosát bíró közsegekben bor után hektoliterenként 2 frt, 69 krt, bormast és szőlőcetre után hektoliterenként 2 frt 01 krt; 10,000 lakosnál kevesebbet számláló közsegekben bor után hektoliterenként 1 frt 35 krt, bormast és szőlőcetre után hektoliterenként 1 frt 01 krt tartoznak fizetni. 2. Azok a szőlősgazdák a kik ezt a kedvezményt az 1894. évre igénybe venni óhajtják, tartoznak a folyó évi szeptember hó 15-ig ha a szept. előbb kezdődnek, a szept. kezdetéig ebbeli igényüket a községi előjárásnál bejelenteni. 5. Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermezt házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, ha termése 5 hektolitert meg nem eselad, az egész termés után a kedvezményes adót a szőlőcetrenek, illetőleg mustnak a bor- és husfogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. §-a értelmében való bejelentése, vagy pedig a bortermezt szokások felvétele alkalmazni (bor- és husfogyasztási adó törvények és szabályok 48. 40. §.) azonnal lefizetni. Az a szőlősgazda ellenben, a kinek termése 5 hektolitert meghalad, vagy az, a ki termésének egy részét nagyban, azaz legalább is 56 litert tevő mennyiségben óhajta elárúsítani, a bor és husfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 23. és 27. §-ai értelmében szemleket nyer, s az adót a mennyiben adómentes leszámításnak nem volna helye, a fennebb idézett összeállítás 42. §-a értelmében a két-havonként tartandó rendes leszámítások alapján fizeti. A bejelentések Kolozsváron a főkapitányi hivatal 12 sz. szobájában tehetők meg.

— **A dobsinai jégbarlang sorsa.** Hetek óta híre járt, hogy a dobsinai jégbarlangot Rehoney Gedeon a modern kíváncsi-magnak megfelelően teljesen be akarja rendezni s éppen ezért 200,000 forintos ajánlatot tett a városnak. Dobsina városa, noha az imént megtartott jégünnep alatt is bebizonyult, hogy a nagyszerű barlang jelenlegi berendezése s a szállodák éppenséggel nem megfelelők, mégis azt határozta, hogy a jégbarlangot nem adja el. A világhíre érdemes jégbarlang így egyelőre régi, elhagyott állapotában marad.

— **A katolikusok Bécsben.** Kedden reggel érkezett Triestből Bécsbe az örmény katolikus és a Continental-fogadóba szállt. Mint Beccből írják, még a délelőtti folyamán a Bécsben lakó örmények nagyszámú, többnyire nőkből és gyermekekből álló küldött tiszteletgét nála. A katolikusok üdvözlésére a külföldről is számos küldöttség érkezett, a melyek szintén kedden délelőtti tiszteletgét. Ott voltak a manchesteri kereskedők, a párisi egyetemi hallgatók, egy marsellei egyházi, londoni polgárok küldöttsége, örmények Bukarestből, Szamosújvárról, Rucsuból és Várnából, továbbá, a münchen és lipcei diákok küldöttsége. A katolikusok nyájasan fogadta a küldöttségeket, kézcsokra bocsátotta és végül áldását adta rájuk. Délelőtti tizenegy órakor Aidye bécsi meghittarista apát is megjelent a fogadóban két lelkes kísérőjében.

— **A szerető bosszúja.** Kunhegyesről írják: Parti Szabó József évekkal ezelőtt elvált a feleségétől s azóta más asszonnyal élt együtt. Utóbb azonban a szive visszahuzott neijéhez a híre járt, hogy megint összekelnek. A szerető erre a híre fölkereste Szabó Józsefet s revolverrel kétszer reá lött. Szabó megsebesült, de még volt annyi ereje, hogy a szobából kiszökte rázárja az ajtót a haragvó asszonnyra. A berzart szerető ekkor maga ellen fordította a fegyvert s a harmadik lövés jobban talált: megölte a fiatal menyecskét.

— **Óriási forgószél Amerikában.** Az a ciklon, mely tegnap Északamerikának az Atlanti óceán felé eső partjain dühöngött, s a melyről már értesítést vetünk, elpusztította a savannahi vesztegár-intézetet, s Georgiában, valamint Dél-Karolina-ban számos hajót tört össze. — Newyorkból írják: Újabb jelentések szerint a a ciklon borzasztó pusztításokat vitt végbe Észak- és Dél-Karolina, Georgia és Florida partjain. Portroyal várost majdnem teljesen elsodorta. 100 ember a vízbe fult. Charles-town nagyobbára elpusztult; 6 ember szerencsétlenül járt, 12 hajógyár megsemmisült. A szigeteken, Karolina partjain és az ottani vizeken 500 ember odaveszett. Attól tartanak, hogy a „Kéarsarge” és „Nantveket” hadi hajók megfelleltek.

— **Egy millió özege.** Angliában a legutóbbi statisztikai kimutatások szerint 1.124,810 özege asszony él. Ezek közül 169 van 15 éven felül és 20 éven alul és 3840 20 és 25 év között.

— **Iszákos darazsak.** Lawton Fan ösmert angol tudós a következő megfigyelést teszi közzé: „Hosszu időn át figyeltem a darazsakat s azt a mohóságot, a melylyel bizonyos tulért, szinte rothadásba átmént gyümölcsfajnak neki esnek. Azt pedig tudom, hogy ebben a gyümölcsfajban a czukortartalom, a mikor a tulértett gyümölcs kezd felbomlani, átváltozik bizonyos alkohol fajtákká. Ha egy ilyen gyümölcsöt, különösen szilvát és szőlőt egy kissé megszurunk, hogy rajta egy csepp nedv kiszivárogon, megláthatjuk, hogy minő sóváran rohanják meg a darazsak, hogy küzdenek érte egymással, hogy isszák le magukat s végre: hogy félig ittas állapotukban hogyan másznak el onnan, egy ideig lefektüsznek a fűbe, ittasságukat kialusszák, hogy aztán a dorbozását ismét előlről kezdhessék. Ebben az állapotában a darázs a leggonoszabb, nemcsak szurásának mérges hatása, de a miatt is hogy, ilyenkor támadnak minden különösebb ok nélkül. Engem egy ízben megszurtt egy ilyen mérges darázs s több napig látható volt rajtam az idegmérgőzés tünete. Ilyen ittas állapotban nagyon hasonlít a darázs a hasonló hangulatu emberhez.”

— **Tessék vasutat venni!** Svájcz egyik törvényszéke közzéteszi, hogy Monte Generosora vezető vasut szept. 27-én nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni. A kikiáltási legalacsonyabb ár, melyet hivatalos szakértők a vasut értékének megfelelően állapítottak meg, 360,000 líra magzórt a sinutért és minden egyéb hozzátartozó tárgyért, a hogy tetején levő Generoso fogadóért pedig 55,000 líra. A vételre ajánlkozók között van a Gotthard-vasúttársulat is.

— **A kutya mint tanu.** Keyserling grófnő beporlót Berlinben egy kutya kereskedőt, hogy őt egy kutya eladásával megesalt. Azt állította a 100 márkáért eladott eből, hogy szép, okos, bátor, hűséges, pedig a grófnő szerint a kutya — névzerint „Tyra” — ocsmány nagyfejű, csak annyiban okos, hogy minden baromfit szét-tép és fölfal, szörnyen gyáva és annyira nem hűséges, hogy ha asszonya hívta, süketnek tettette magát. A törvényszék aztán elrendelte és megtartotta a tárgyalást. „Tyra tanu!” — mondá az elnök és bejött a hatalmas dán dog. Elég jól viselte magát a roppant termelt év, sőt a szakértők és bírók annyira meggyőződtek hírogatás és biztatgatás által a kutya erőnyeiről, hogy a bevadolt kutyaiparost fölmentték.

— **Zsebtelenfon.** Newcastleben a rendőrök egy részét zsebtelenfonall látták el. Ez a telefon hallgató és beszélő kagylóból 20 cm. hosszú sodronyból, egy tülköböl és egy kis kulcsból áll. A rendőr ennek segítségével a tüzljelző telefonon nemcsak jelelni képes a tűz, de egyuttal pontosan el is mondhat a vészről minden szükséges adatot. Természetes, hogy hasonló módon tudathatja valamely bűntény felderítését és bárhol kérhet segítséget, vagy utasítást, a saját följobbvalóitól is.

— **A „brown-sequardin.”** Ezelőtt két évvel nagy zajt csapott Brown-Sequard párisi orvos új szere, melyet him házinyulak fajszaporító nedvéből nyert leparlás folytan s mely öreg urak s elcsigázott állatok bőre alá fecskendezve, ezeket bámulatos módon megifjította. Azóta sok mindenféle kísérletet tettek ezzel a szerrel Páris legelső klinikán, még pedig oly sikerrel, hogy egyáltalán elhallgattatja azokat a nevetőket, kik Brown-Sequard furcsa szerét uton-utófélen gunyolták. A brown-sequardint kipróbálták szélhűdött majmokon, elgyengült kutyákon, lovakon s nem egy esetben csodahatásnak bizonyult. Így egy földbírtokosnak drága vizsgálja, egy a maga nemében ritka erős, kitaró állat egyszerre csak soványodni kezdett, nem evett, hátsó részét szélhűdés érte, ug, hogy csak nagy nehezen vonszolhatta magát első lábain. A kutyának napjai meg voltak számlálva Gazdája — miután a legjelesebb állatorvosokkal gyogyíttatta — elhatározta, hogy még egy utolsó kísérletet tesz Brown szerével. A kutya három hét múlva már a lépcsőn is képes volt járni, öt hét múlva a szélhűdésnek nyoma sem volt, megijött az étvágya s oly vig volt, mint azelőtt, teljesen egészséges korában. Ez és ehhez hasonló esetek folytán most Franciaország minden állatgyógyintézetében kísérleteznek e szerrel, hogy eredményét az emberiség javára fölhasználhassák. Annnyit már is konstalták, hogy erős munkában elcsigázott lovaknak új erőt ad.

— **Angol humor?** Hamburgból írják a következőket: Marquis of Queensberry mult vasárnap ide érkezett. Az excentrikus sportsman azt mondta néhány barátjának, hogy Roseberry lord külügyminiszternek „együtt út a szemére”, — valószínűleg ököl-lel, — a miért az ő fiát megtette grófnak, a nélkül, hogy őt, az atyát, az íránt megkérdezte volna. A tervezet kedves híre hamar elterjedt a városban s a kizemelt áldozatnak is füléhez jutott. Roseberry lord erre szerződte magát maga mellé kísérőül egy nagyon erős embert, azonfelül jelentéstett a rendőrségnek, mely írásban kötelezte a marquist arra, hogy Roseberry lordot semmiféle módon megát-mani nem fogja.

— **Szerkesztőségi üzenetek.** Jogász. Sajnálattunkra nem vállalkozhatunk helyszerezésre. Azt önnök kell megszerezni.

K. S. Kolozsvár. — Egyik kérdésével forduljon Ditrói Mór urhoz a kolozsvári

1.124,810 özege asszony él. Ezek közül 169 van 15 éven felül és 20 éven alul és 3840 20 és 25 év között.

— **Iszákos darazsak.** Lawton Fan ösmert angol tudós a következő megfigyelést teszi közzé: „Hosszu időn át figyeltem a darazsakat s azt a mohóságot, a melylyel bizonyos tulért, szinte rothadásba átmént gyümölcsfajnak neki esnek. Azt pedig tudom, hogy ebben a gyümölcsfajban a czukortartalom, a mikor a tulértett gyümölcs kezd felbomlani, átváltozik bizonyos alkohol fajtákká. Ha egy ilyen gyümölcsöt, különösen szilvát és szőlőt egy kissé megszurunk, hogy rajta egy csepp nedv kiszivárogon, megláthatjuk, hogy minő sóváran rohanják meg a darazsak, hogy küzdenek érte egymással, hogy isszák le magukat s végre: hogy félig ittas állapotukban hogyan másznak el onnan, egy ideig lefektüsznek a fűbe, ittasságukat kialusszák, hogy aztán a dorbozását ismét előlről kezdhessék. Ebben az állapotában a darázs a leggonoszabb, nemcsak szurásának mérges hatása, de a miatt is hogy, ilyenkor támadnak minden különösebb ok nélkül. Engem egy ízben megszurtt egy ilyen mérges darázs s több napig látható volt rajtam az idegmérgőzés tünete. Ilyen ittas állapotban nagyon hasonlít a darázs a hasonló hangulatu emberhez.”

— **Tessék vasutat venni!** Svájcz egyik törvényszéke közzéteszi, hogy Monte Generosora vezető vasut szept. 27-én nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni. A kikiáltási legalacsonyabb ár, melyet hivatalos szakértők a vasut értékének megfelelően állapítottak meg, 360,000 líra magzórt a sinutért és minden egyéb hozzátartozó tárgyért, a hogy tetején levő Generoso fogadóért pedig 55,000 líra. A vételre ajánlkozók között van a Gotthard-vasúttársulat is.

— **A kutya mint tanu.** Keyserling grófnő beporlót Berlinben egy kutya kereskedőt, hogy őt egy kutya eladásával megesalt. Azt állította a 100 márkáért eladott eből, hogy szép, okos, bátor, hűséges, pedig a grófnő szerint a kutya — névzerint „Tyra” — ocsmány nagyfejű, csak annyiban okos, hogy minden baromfit szét-tép és fölfal, szörnyen gyáva és annyira nem hűséges, hogy ha asszonya hívta, süketnek tettette magát. A törvényszék aztán elrendelte és megtartotta a tárgyalást. „Tyra tanu!” — mondá az elnök és bejött a hatalmas dán dog. Elég jól viselte magát a roppant termelt év, sőt a szakértők és bírók annyira meggyőződtek hírogatás és biztatgatás által a kutya erőnyeiről, hogy a bevadolt kutyaiparost fölmentték.

— **Zsebtelenfon.** Newcastleben a rendőrök egy részét zsebtelenfonall látták el. Ez a telefon hallgató és beszélő kagylóból 20 cm. hosszú sodronyból, egy tülköböl és egy kis kulcsból áll. A rendőr ennek segítségével a tüzljelző telefonon nemcsak jelelni képes a tűz, de egyuttal pontosan el is mondhat a vészről minden szükséges adatot. Természetes, hogy hasonló módon tudathatja valamely bűntény felderítését és bárhol kérhet segítséget, vagy utasítást, a saját följobbvalóitól is.

— **A „brown-sequardin.”** Ezelőtt két évvel nagy zajt csapott Brown-Sequard párisi orvos új szere, melyet him házinyulak fajszaporító nedvéből nyert leparlás folytan s mely öreg urak s elcsigázott állatok bőre alá fecskendezve, ezeket bámulatos módon megifjította. Azóta sok mindenféle kísérletet tettek ezzel a szerrel Páris legelső klinikán, még pedig oly sikerrel, hogy egyáltalán elhallgattatja azokat a nevetőket, kik Brown-Sequard furcsa szerét uton-utófélen gunyolták. A brown-sequardint kipróbálták szélhűdött majmokon, elgyengült kutyákon, lovakon s nem egy esetben csodahatásnak bizonyult. Így egy földbírtokosnak drága vizsgálja, egy a maga nemében ritka erős, kitaró állat egyszerre csak soványodni kezdett, nem evett, hátsó részét szélhűdés érte, ug, hogy csak nagy nehezen vonszolhatta magát első lábain. A kutyának napjai meg voltak számlálva Gazdája — miután a legjelesebb állatorvosokkal gyogyíttatta — elhatározta, hogy még egy utolsó kísérletet tesz Brown szerével. A kutya három hét múlva már a lépcsőn is képes volt járni, öt hét múlva a szélhűdésnek nyoma sem volt, megijött az étvágya s oly vig volt, mint azelőtt, teljesen egészséges korában. Ez és ehhez hasonló esetek folytán most Franciaország minden állatgyógyintézetében kísérleteznek e szerrel, hogy eredményét az emberiség javára fölhasználhassák. Annnyit már is konstalták, hogy erős munkában elcsigázott lovaknak új erőt ad.

— **Angol humor?** Hamburgból írják a következőket: Marquis of Queensberry mult vasárnap ide érkezett. Az excentrikus sportsman azt mondta néhány barátjának, hogy Roseberry lord külügyminiszternek „együtt út a szemére”, — valószínűleg ököl-lel, — a miért az ő fiát megtette grófnak, a nélkül, hogy őt, az atyát, az íránt megkérdezte volna. A tervezet kedves híre hamar elterjedt a városban s a kizemelt áldozatnak is füléhez jutott. Roseberry lord erre szerződte magát maga mellé kísérőül egy nagyon erős embert, azonfelül jelentéstett a rendőrségnek, mely írásban kötelezte a marquist arra, hogy Roseberry lordot semmiféle módon megát-mani nem fogja.

— **Szerkesztőségi üzenetek.** Jogász. Sajnálattunkra nem vállalkozhatunk helyszerezésre. Azt önnök kell megszerezni.

K. S. Kolozsvár. — Egyik kérdésével forduljon Ditrói Mór urhoz a kolozsvári

1.124,810 özege asszony él. Ezek közül 169 van 15 éven felül és 20 éven alul és 3840 20 és 25 év között.

— **Iszákos darazsak.** Lawton Fan ösmert angol tudós a következő megfigyelést teszi közzé: „Hosszu időn át figyeltem a darazsakat s azt a mohóságot, a melylyel bizonyos tulért, szinte rothadásba átmént gyümölcsfajnak neki esnek. Azt pedig tudom, hogy ebben a gyümölcsfajban a czukortartalom, a mikor a tulértett gyümölcs kezd felbomlani, átváltozik bizonyos alkohol fajtákká. Ha egy ilyen gyümölcsöt, különösen szilvát és szőlőt egy kissé megszurunk, hogy rajta egy csepp nedv kiszivárogon, megláthatjuk, hogy minő sóváran rohanják meg a darazsak, hogy küzdenek érte egymással, hogy isszák le magukat s végre: hogy félig ittas állapotukban hogyan másznak el onnan, egy ideig lefektüsznek a fűbe, ittasságukat kialusszák, hogy aztán a dorbozását ismét előlről kezdhessék. Ebben az állapotában a darázs a leggonoszabb, nemcsak szurásának mérges hatása, de a miatt is hogy, ilyenkor támadnak minden különösebb ok nélkül. Engem egy ízben megszurtt egy ilyen mérges darázs s több napig látható volt rajtam az idegmérgőzés tünete. Ilyen ittas állapotban nagyon hasonlít a darázs a hasonló hangulatu emberhez.”

— **Tessék vasutat venni!** Svájcz egyik törvényszéke közzéteszi, hogy Monte Generosora vezető vasut szept. 27-én nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni. A kikiáltási legalacsonyabb ár, melyet hivatalos szakértők a vasut értékének megfelelően állapítottak meg, 360,000 líra magzórt a sinutért és minden egyéb hozzátartozó tárgyért, a hogy tetején levő Generoso fogadóért pedig 55,000 líra. A vételre ajánlkozók között van a Gotthard-vasúttársulat is.

— **A kutya mint tanu.** Keyserling grófnő beporlót Berlinben egy kutya kereskedőt, hogy őt egy kutya eladásával megesalt. Azt állította a 100 márkáért eladott eből, hogy szép, okos, bátor, hűséges, pedig a grófnő szerint a kutya — névzerint „Tyra” — ocsmány nagyfejű, csak annyiban okos, hogy minden baromfit szét-tép és fölfal, szörnyen gyáva és annyira nem hűséges, hogy ha asszonya hívta, süketnek tettette magát. A törvényszék aztán elrendelte és megtartotta a tárgyalást. „Tyra tanu!” — mondá az elnök és bejött a hatalmas dán dog. Elég jól viselte magát a roppant termelt év, sőt a szakértők és bírók annyira meggyőződtek hírogatás és biztatgatás által a kutya erőnyeiről, hogy a bevadolt kutyaiparost fölmentték.

— **Zsebtelenfon.** Newcastleben a rendőrök egy részét zsebtelenfonall látták el. Ez a telefon hallgató és beszélő kagylóból 20 cm. hosszú sodronyból, egy tülköböl és egy kis kulcsból áll. A rendőr ennek segítségével a tüzljelző telefonon nemcsak jelelni képes a tűz, de egyuttal pontosan el is mondhat a vészről minden szükséges adatot. Természetes, hogy hasonló módon tudathatja valamely bűntény felderítését és bárhol kérhet segítséget, vagy utasítást, a saját följobbvalóitól is.

— **A „brown-sequardin.”** Ezelőtt két évvel nagy zajt csapott Brown-Sequard párisi orvos új szere, melyet him házinyulak fajszaporító nedvéből nyert leparlás folytan s mely öreg urak s elcsigázott állatok bőre alá fecskendezve, ezeket bámulatos módon megifjította. Azóta sok mindenféle kísérletet tettek ezzel a szerrel Páris legelső klinikán, még pedig oly sikerrel, hogy egyáltalán elhallgattatja azokat a nevetőket, kik Brown-Sequard furcsa szerét uton-utófélen gunyolták. A brown-sequardint kipróbálták szélhűdött majmokon, elgyengült kutyákon, lovakon s nem egy esetben csodahatásnak bizonyult. Így egy földbírtokosnak drága vizsgálja, egy a maga nemében ritka erős, kitaró állat egyszerre csak soványodni kezdett, nem evett, hátsó részét szélhűdés érte, ug, hogy csak nagy nehezen vonszolhatta magát első lábain. A kutyának napjai meg voltak számlálva Gazdája — miután a legjelesebb állatorvosokkal gyogyíttatta — elhatározta, hogy még egy utolsó kísérletet tesz Brown szerével. A kutya három hét múlva már a lépcsőn is képes volt járni, öt hét múlva a szélhűdésnek nyoma sem volt, megijött az étvágya s oly vig volt, mint azelőtt, teljesen egészséges korában. Ez és ehhez hasonló esetek folytán most Franciaország minden állatgyógyintézet

H i r d e t é s e k.

Sz. 2542—1893.
köz.

805. (1—3)

Hirdetmény.

Alólirt városi tanács ezennel közhírré teszi, hogy Abrudbányán egy újonnan felépítendő városház és iskola felépítésére pályázatot hirdet; felszólítván az építési vállalkozókat, hogy a kérdéses épületek építésére vonatkozó írásbeli zárt ajánlataikat legkésőbb **1893. évi Szeptember hó 30-án délután 5 óráig** a Tanács iktató hivatalához adják be.

Az árlejtés feltételei a következők:

I.) Kikiáltási ár a megállapított költségvetésben részletezett összes anyag- és munkadíj a.) a városházhoz 18,000 frt, b.) az iskolához 24,000 frt van előirányozva.

II.) Csak írásbeli zárt ajánlatok fogadtnak el, melyre egy 50 kros bélyeg ragasztandó, a külső borítékra pedig ez a cím irandó: „Abrudbánya rendezett tanácsa város tekintetes tanácsához. Írásbeli zárt ajánlata N. N. építő vállalkozónak 2542—893. köz. szám felszólításra.”

III.) Építő vállalkozónak ki kell jelenteni, hogy a tervrajzot, a költségvetést és szerződési feltételeket megtekintette, azokat ismeri a azoknak magát aláveti.

IV.) Csak az összes munkára fogastatik el ajánlat, még pedig csakis arra jogosított szakiparostól (építő-mestertől.)

V.) A kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok nem fogadtnak el.

VI.) A vállalkozó, ki az 1893. évi Október hó 1-én délelőtt 10 órakor tartandó árlejtésben részt vesz, köteles ajánlatában az előirányzott összeggel szemben betű- és számjegyekkel kifejezni azt a százalékot, melyet ebből az összes munkadíjból elenged.

VII.) A tervrajzok, költségvetések és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők és lemásolhatók a tanács iktató hivatalában folyó évi Szeptember hó 1-étől folyó évi Szeptember hó 30-áig.

Abrudbányán, 1893. évi augusztus hó 17-én.

A városi tanács:

BOÉR BELA,
polgármester.

Sz. 356—1893.

804. (1—1)

Arverési hirdetmény.

Alólirt kikiáltott végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Bánffy-hunyadi kir. járásbíró 481—1893. számú végzése által az „Economul” hitelintézet javára Lung Onucz és társa hodosfalvi lakások ellen 151 frt 6 kr. hátralék tőke, ennek 1893. évi augusztus hó 10. napjától számított 8% kamatai erejéig elrendelt kifizetési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 380 frtra becsült: I. Lung Onucz 2 darab tehén és 2 darab tulok; II. Laza Györgynél 2 darab 2 darab bivaly-ökör és 2 darab 4 éves tulokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 2411—1893. p. sz. kikiáltást rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Hodosfalván, a község házában leendő eszközökre 1893. évi Szeptember hó 6-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsáron alul is eladni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint kifizetendő.

Kelt Bánffy-Hunyadon, 1893. évi augusztus hó 22. napján.

CSUTAK JÁNOS a. k.,
kir. bírósági végrehajtó.

Üzletváltozás!

Ezennel van szerencsém a helybeli és vidéki t. cz. közönség szíves tudomására hozni, hogy a helybeli piacon 18 évig fennálló

Bokros Ádám-féle vaskereskedést

megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően berendezve

REMÉNYIK VICTOR

saját bejegyzett cégem alatt tovább folytatom.

Nagy raktárt tartok mindennemű **rudvasakban, vas és fehér lemez, aczélok, tengelyek, eke, ekerészletek, lánczárak, kovácsolt és sodrony-szegek, csavarárak, öntvények, vaskályhák, takarék tűzhelyek, épület butorvasalások, mindennemű szerszámok, fűrészek, zománcozott, öntött, vas és lemez edények, faárak, vasbutorok, gazdasági és kertészeti eszközök** és több itt fel nem sorolt áruk nagy választékban.

Vidéki megrendelések pontosan és legolcsóbb árban teljesíttetnek.

Teljes tisztelettel:

743. (9—12)

Reményik Victor.

Sz. 699—1893.

806. (1—1)

Arverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvári kir. törvényszék 1893. évi 5217. számú végzése következtében, Papp Imre ügyvéd által képviselt „Economul” hitelintézet javára Román Károly és társai ellen 75 frt s jár. erejéig 1893. évi július hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 400 frtra becsült kossból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bíróság 7145—1893. számú végzése folytán 75 frt tőke követelés, ennek 1893. évi április hó 6. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 25 frt 93 krban bíróság már megállapított költségek erejéig, Kolozsvárt, Almási János lakásán, külközép-utca 3. sz. alatt leendő eszközökre 1893. évi Szeptember hó 6-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1893. évi augusztus hó 24. napján.

PAP JENŐ,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 702—1893.

807. (1—1)

Arverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíró 1893. évi 5277. számú végzése következtében Dr. Szentkirályi Gyula ügyvéd által Lappe Frigyes javára Duchoni János ellen 148 frt 35 kr. s jár. erejéig 1893. évi június hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 325 frtra becsült eladó új butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíró 6360—1893. sz. végzése folytán, 148 frt tőke követelés, ennek 1893. évi január hó 22-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 26 frt 41 krban bíróság már megállapított költségek erejéig, Kolozsvárt, alperes lakásán, belmonostor-utca 25. sz. alatt leendő eszközökre 1893. évi Szeptember hó 4-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kolozsvárt, 1893. évi augusztus hó 21. napján.

PAP JENŐ,
kir. bírósági végrehajtó.

Lakodalmi és bál meghívók.

Divatos eljegyzési jegyek.

Női és férfi tánczrendek.

Rajz után készült plakátok.

Részvények és záloglevelek.

Műsorok és jelentések.

Névjegyek 25 különböző írásminta szerint.

Napilapok és folyóiratok.

Füzetek és könyvek.

Rovatok izek, hatósági nyomtatványok.

Fekete és színes falragaszok.

Körlevelek és számlák

Izléses kiállításban, olcsó árban

KÖZMŰVELŐDÉS

IRODALMI ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,

Telefon szám 6. **KOLOZSVÁRT.** Telefon szám 6.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan.

13 (48—x)

Eladó birtok és erdők.

Fogarasmegyében,

Opra, Stréza, Kerczizora, Alsó-, Felső-Árpás, Teleki, Récsé, Fogarason levő

a gróf Teleki-család tulajdonát képező

6000 holdas birtok,

2850 hold fenyves, 3000 hold bükkös

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Gortvay Bertalan** ügyvéd, Budapest, Ferencz József-rakpart 12. sz., a kihez a vételi ajánlatok intézendők.

763. (9—8)

Tenyészállat eladás.

Gróf TELEKI A. tancsi uradalmában,
posta, távirtda és vasút **Szász-Régen,**

eladó

kendi-lónai és bonczhidai faj keresztezésből származott

13 darab négy éves tenyész-kan,

á **120 kilogramm;**

20 darab két éves tenyész-kan,

á **75 kiló;**

52 darab tenyész-kocza,

á **75 kilogramm.**

Értekezhetni egyenesen **ANTAL LAJOS** tisztartóval Tancson.

623. (19—x)

Tisztán kölcsönös. — Részvényesei nincsenek.
Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb pénzügyi vállalat a világon.

Biztosítási alapja 907 millió frank.

THE MUTUAL NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít emberéletet legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az

Erdélyrészi aligazgatóság,
Kolozsvárt, Belhíd-utca 16. sz. alatt.

Csak Szeptember hó végéig!!!

Alólirt üzlethelyiségemnek bérlete folyó évi Szeptember hó végén lejár, minek következtében minden névvel nevezendő férfi- és gyermek ruhák, városi és utazó bundák, köpenyek, gyapju-szövetek és kalapok

30 és 35%-al a beszerzési áron alól
csak f. évi Szeptember végéig
kiadásítom.

A n. é. közönség kényelmére, s hogy visszaélések kizárva legyenek, valamint hogy mindenki e kedvezményben egyenlően részesüljön: **határozott árakat** rendeztem be.

Azon reményben, hogy a n. é. közönség e kedvező alkalmat nagy mértékben fel fogja használni és miután a legpontosabb kiszolgálásról gondoskodtam és számos látogatást kérve, maradok kiváló tisztelettel:

Első kolozsvári férfi- és gyermekruha-raktár tulajdonosa,
belközép-utca 8. sz. Hutflesz-féle házban, az „Adria” biztosító intézet alatt.

Az üzleti berendezés eladó! — Tévedések kikerülése végett a címet figyelemmel kísérni ajánlom!!!

ALKU NINCS! HATÁROZOTT ÁRAK!

Kedvező alkalm!!!